

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"ח 50236-07-20 רשות המיסים בישראל נ' קורן

בפני כבוד השופט עידו דרויאן-גמליאל

עוררת רשות המיסים בישראל

נגד

משיב אבי קורן

ב"כ העוררת – עו"ד ליאת ברזילי, עו"ד עדילי דגן ועו"ד הגר פיינברג
ב"כ המשיב – עו"ד רני שורץ ועו"ד אורי סטנסקו

החלטה

1 לפני ערר על החלטתו של בית משפט השלום בראשון לציון מפי כב' הש' אבנון, שניתנה ביום
2 05.07.20 בתיק ה"ת 35379-03-20. עיקרו של ערר המופנה נגד קביעת בית המשפט, המקדמית-
3 באופייה, לדון במחלוקת בין הצדדים במסגרתו של הליך פלילי (ה"ת), אף שהדין קובע כי מחלוקת
4 מסוג זה תידון על-דרך תובענה אזרחית.
5

ציר הזמן – עיקרי העובדות והשתלשלות ההליכים:

7	צו חיפוש ותפיסה הוצא לבקשת העוררת נגד המשיב, במסגרת חקירה שניהלה	21.02.19
8	העוררת בחשד לביצוע עבירות לפי חיקוקים שונים: פקודת המכס, חוק מס ערך	
9	מוסף, תשל"ו-1975, חוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 ופקודת מס הכנסה.	
10	החקירה הפכה גלויה, נערך חיפוש בביתו של המשיב, ונתפסו טובין מסוגים שונים:	27.02.19
11	הטובין התפוסים נרשמו בטפסי אישור בדבר תפיסה [אב"ת], שלושה-עשר	
12	במספר, מהם שלושה בהם תועדו תכשיטים ושעונים, ומהם אחד – אב"ת 728826	
13	[להלן אב"ת 26] – בו נרשמו תכשיטים שלטענת המשיב שייכים לאשתו;	
14	בכל האב"תים צוינו אותם עילות ומקורות הסמכות לתפיסה: סעיף 188 לפק'	
15	המכס, סעיף 109 לחוק מס ערך מוסף, סעיפים 21-22 לחוק איסור הלבנת הון	
16	וסעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נ"ח], תשכ"ט-1969;	
17	בכל האב"תים צוין מפורשות, כהוראת סעיף 190 לפק' המכס, כי "אם נתפסו	
18	הטובין לפי סעיף 188 לפקודת המכס, על האדם שמידו נתפסו או בעליהם להגיש	
19	לגובה המכס הקרוב ביותר תוך חודש ימים מיום התפיסה הודעה בכתב שהם	
20	תובעים את התפוס אחרת יראו הטובין כמוחרמים";	

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"ח 50236-07-20 רשות המיסים בישראל נ' קורן

1	עותקי האב"תים נמסרו למשיב, שאף חתם עליהם.	
2	ב"כ המשיב פנה במכתב לעוררת, בו ביקש את השבתם של תכשיטים, שעונים וכלי	13.03.19
3	רכב שנתפסו, כשלגבי התכשיטים והשעונים ציין מפורשות את מספרי האב"תים	
4	הרלוונטיים, ללא התייחסות לאב"ת 26. העוררת נענתה לבקשה להשבת	
5	התכשיטים שצוינו במכתב.	
6	ביום זה נעשו התכשיטים שתועדו באב"ת 26 "מוחרמים", משלא הוגשה בעניינם	27.03.19
7	הודעה לפי סעיף 190 לפק' המכס.	
8	המשיב הגיש לבית המשפט בקשה להשבת תפוסים, בה ביקש את השבתן של	03.04.19
9	מכוניות בלבד [ה"ת 9333-04-19, בו התנהל ההליך המתואר להלן עד מארס 2020].	
10	בסעיף 10 בתגובתה בכתב לבקשה, ציינה העוררת מפורשות כי התכשיטים	17.04.19
11	והשעונים "נתפסו על פי דיני המס השונים כמוברחים לישראל, ולא לצורך חילוט	
12	"בשווי" על-פי חוק איסור הלבנת הון".	
13	נערך דיון בבקשת המשיב להשבת תפוסים, בו שבה וטענה העוררת שהתכשיטים	07.05.19
14	נתפסו בחשד שהוברחו, והוסכם על השבת מכוניות בתנאים.	
15	העוררת הגישה, לפי סעיף 35 לפסד"פ וסעיף 111(ה) לחוק מע"מ, בקשה (ראשונה)	18.08.19
16	להארכת תוקף תפיסת טובין, שצוינו לפי מספרי האב"תים, כשאב"ת 26 לא נמנה	
17	ביניהם. הבקשה התקבלה בהסכמה.	
18	העוררת הגישה בקשת הארכה שניה והמשיב הגיב בבקשה להשבת התכשיטים.	16.02.20
19	במענה לתגובת המשיב, הגישה העוררת לבית המשפט תגובה, בה הבהירה שוב כי	23.02.20
20	בקשתה להארכה שניה מתייחסת למכוניות ולמזומן שנתפסו, ולא לתכשיטים,	
21	שנתפסו לפי סעיף 188, ועניינם נדון בהליך נפרד בבית המכס.	
22	בו-ביום שלח המשיב לעוררת מכתב דרישה לקבלת התכשיטים, יחד עם פנייה	23.02.20
23	לביהמ"ש בהודעה על צמצום העילות. לטענתו, ניסתה העוררת לכסות על מחדלה	
24	שבהשמטת אב"ת 26 מבקשת ההארכה הראשונה.	
25	בהחלטה ללא-דיון סרב בית המשפט לדון בבקשתו של המשיב להשבת	24.02.20
26	התכשיטים, כיוון שהעוררת כלל לא ביקשה להאריך את תפיסתם.	
27	העוררת השיבה לפנייתו של המשיב במכתב, בו מסרה שהתכשיטים הוחרמו כבר	11.03.20
28	ביום 27.03.19.	
29	בית המשפט חזר על סירובו לדון בעניין, על-אף בקשותיו של המשיב.	16.03.20

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"ח 50236-07-20 רשות המיסים בישראל נ' קורן

- 17.03.20 המשיב פנה לבית המשפט קמא ב"בקשה בהולה להשבת תפוסים", אותה הכתיר
 2 כהליך ה"ת ("החזרת תפוס", דהיינו הליך פלילי), ובה ביקש "להשיב לאלתר את
 3 התכשיטים... ולחלופין, להורות למשיבה שעליה לדון בבקשה להשבת הטובין
 4 מהטעם שהבקשה הוגשה במועד והטובין אינם "מוחרמים".
- נפתח אפוא הליך חדש, במסגרתו דן בית המשפט בבקשה כב"בקשה לעיון חוזר",
 6 גבה עדות, קיבל ראיות והצדדים טענו לפניו בעל-פה ובכתב [ה"ת 20-03-35379].
- 05.07.20 ניתנה ההחלטה נושא הערר, ולהלן עיקריה:
- א. לא ניתן להחרים תפוסים שעשויים להידרש כראיה בהליך פלילי, ולכן
 9 התכשיטים ייחשבו רטרואקטיבית כתפוסים לפי הפסד"פ וההחרמה בטלה עד
 10 להחלטה אחרת;
- ב. העוררת החליטה לשנות או לצמצם את מסלול התפיסה, מבלי להודיע רשמית
 12 למשיב ולמעשה גם לא בהחלטה כתובה. לכן, דחיית תביעתו מטעמי שיהוי,
 13 לא נעשתה כדין;
- ג. רק במסגרת הבקשה השנייה נמסרה למשיב הודעה, ואז פנה לעוררת ונדחה;
 15 ד. ולכן – התכשיטים תפוסים לפי פסד"פ ולא מוחרמים, התקופה בה רשאי
 16 המשיב לפנות לעוררת לפי סעיף 190 לפק' המכס תחל עם ביטול התפיסה
 17 הפלילית, והעוררת חויבה בהוצאות;

דין ומסקנות:

1. לנוכח השתלשלות העניינים שהובאה לעיל, ספק אם היה מקום לביקורת הקשה שהוטחה
 21 בעוררת במסגרת ההחלטה:
- א. המשיב קיבל לידי את עותקי האב"תים, לרבות אב"ת 26, שבהם צוינה במפורש
 23 ובהדגשה הדרך לתבוע את הטובין שנתפסו¹; המשיב ידע למצות זכויותיו ופנה בתביעה
 24 להשבה – אך לא בעניין אב"ת 26, אף שמנה אחרים אליהם התייחסה פנייתו; מחדלו
 25 מלפנות במועד בתביעה לפקיד המכס, גזר את גורל התכשיטים להחרמה, כהוראתה
 26 המפורשת של פקודת המכס; כבר ביום 17.04.19 ציינה העוררת כי התכשיטים נתפסו
 27 מכוח חוקי המס, עמדה עליה חזרה גם הלאה;
- ב. אין תמא אפוא בהימנעותה של הרשות מכלילתם של התכשיטים בבקשה להארכת
 28 תוקפה של תפיסה – התכשיטים כבר עברו לבעלותה, לפי דין, ללא צורך בפעולה יזומה
 29 מצידה, לאחר מסירת הודעה כדין למשיב, הודעה המובלטת באב"ת²;

¹ בג"ץ 127/61 בירנבאום נ' מנהל המכס והבלו (1961);

² וראו גם עדותו של חוקר המכס מר משה דדון ביום 23.06.20, פרוט' ע' 4 ש' 25-27;

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"ח 50236-07-20 רשות המיסים בישראל נ' קורן

2. לא ברור מקורה של הקביעה הנחרצת, לפיה "לא ניתן להחרים תפוסים שעשויים להידרש כראיה בהליך פלילי". למעשה, ההיפך הוא הנכון:
- א. "החרמה" במהותה היא נטילת בעלות בדבר מידי בעליו, והעברתה לבעלות הרשות – "ההחרמה מפקיעה מידי הבעלים את הזכויות בנכס באופן סופי" [ע"א 545/96 **Sheridon Exim Ltd נ' רשות הנמלים והרכבות** (1999), ע' 301];
- ב. "תפיסה" של חפץ³ בשל פוטנציאל ראייתי הטמון בו, וההכרעה מה ייעשה בו, מוסדרות בפרק ד' לפסד"פ. צווי בית המשפט בעניינים אלה אינם עוסקים כלל בבעלות, אלא בחזקה, כשהפסיקה הדגישה את "האופי הלא-סופי" של הצווים ואת "האופי הזמני של סמכות תפיסת החפצים" [בש"פ 5820/16 **שם טוב נ' מ.י.** (2016), פסקאות 18-19]⁴;
- ג. משמע, עובדת היותו של אדם בעליו של חפץ, בנוסף להחזקתו בו, אינה מעלה ואינה מורידה לעניין סמכויות תפיסתו והחזקתו של החפץ, העשוי לשמש כראיה;
- ד. בנסיבות ענייננו, כאשר הרשות היא בעלים של הטובין וממילא מתכוונת להשתמש בהם כראיה אם יוגש משפט, ולנוכח סמכות מפורשת שניתנה לעוררת "לעשות בהם כדרך שהורה המנהל או תעשה בהם כדרך שיורה המנהל" [סעיף 193 לפק' המכס], לא מתעוררת כל בעיה;
3. כך, גם לא ברור כיצד במסגרתו של הליך פלילי-פסד"פי יכול היה בית המשפט קמא לבטל ולהקנות בעלות בטובין.
4. חילוטם של טובין לפי סעיף 188 הוא עיצום אזרחי-מנהלי, השונה מעיצום פלילי ונפרד ממנו [בג"ץ 335/82 **למדן נ' מנהל אגף המכס והבלו** (1982)]. כה נפרדים שני מסלולים אלו, שגם זיכוי בהליך פלילי בגין טובין שנטען שהוברחו, אינו מונע חילוט והחרמה לפי פק' המכס [ע"א 8817/96 **רלפו (ישראל) בע"מ נ' מ.י.** (2002)].
5. בבג"ץ 252/81 **מנהל אגף המכס והבלו נ' שועה** (1981) נדון עניינו של תפוס – טובין חבי מכס שלא הוצהר עליהם. בעל הטובין לא הגיש תובענה להשבת הטובין, אלא פנה לבית המשפט בבקשה למסירת התפוס לידי, לפי סעיף 34 לפסד"פ. בית המשפט העליון קבע שהדין מבחין היטב בין תפיסת חפצים מכוח פסד"פ, לבין חילוט טובין לפי פקודת המכס. שני אלה הם מסלולים נפרדים, שאין לערבב ביניהם. החילוט יוצר סכסוך בין הבעלים לבין המכס, שנדון בהליך המיוחד הקבוע בפקודת המכס. בחלוף התקופה הקבועה בפקודה, מוחרמים הטובין ללא צורך בהליך נוסף. משעברה הבעלות בטובין לידי המדינה, שוב אין כל מקום להליך לפי פסד"פ, ואם ניתנה בו החלטה – היא בטלה.
6. מכלל המובא לעיל עולה המסקנה, כי החלטתו של בית המשפט קמא, על-כל חלקיה, אינה יכולה לעמוד. שורש המכשלה נעוץ בבחירת המשיב בהליך פלילי להשבת התפוס, ככל הנראה

³ לרבות מקרקעין, מיטלטלים, זכויות וכיו"ב;

⁴ גם בתום עניינה של הרשות בתפוס, בין אם התקיים משפט ובין אם לאו, החלטותיו של בית המשפט אינן נוגעות לבעלות;

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"ח 50236-07-20 רשות המיסים בישראל נ' קורן

- 1 עקב חלוף התקופה הקבועה בפק' המכס לפנייה לעוררת ולהגשת תובענה. דינו של הליך זה
2 בטלות.
3 7. בפי המשיב טענות שונות לגבי התנהלות העוררת, לרבות טענות לפגמים מהותיים בשיקול-
4 דעתה ובפעולותיה. אפשר וטענות אלה מצדיקות ליבון, אך לא במסגרת הליך זה.

5

6

סוף-דבר :

7

8. הערר מתקבל במלואו והחלטת בית המשפט קמא הנכבד מבוטלת.

8

9. בנסיבות העניין, אמנע מחיוב המשיב בהוצאות.

9

10

11

ניתנה היום, כ"ט אב תש"פ, 19 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.

12

עידו דרויאן-גמליאל, שופט

13

14

